

Гоблик В. В.

*д.е.н, професор, професор кафедри
менеджменту та управління економічними процесами,
Мукачівський державний університет,
Україна; e-mail: hoblik_v@ukr.net*

Дем'ян Я. Ю.

*ст. викладач кафедри
менеджменту та управління економічними процесами
Мукачівського державного університету,
Україна, e-mail: yaroslavademyan88@gmail.com*

РОЛЬ ЗОЛОТОГО ЗАПАСУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Анотація. В статті розглянуто роль золотовалютних резервів, зокрема золота, як індикатора ефективності економіки України. Незначні темпи економічного зростання, економічна криза свідчать про те, що в державі недооцінюється роль золота в якості валютної ліквідності, стабілізації національної валюти та подолання інфляційних ризиків. Визначено переваги золотодобувних країн, адже вони автоматично стають виробником валюти. Проведено аналіз соціально-економічної ситуації в Україні, дефіциту поточного рахунку платіжного балансу. Золото може стати для країни та інвесторів гарантом економічної стабільності та безпеки. Розглянуто можливість в отриманні власного промислового золота, окреслено перспективи відновлення і розвитку золотодобувної промисловості України

Ключові слова: монетарне золото, золотовалютні резерви, платіжний баланс, інвестиції, інфляція, економічний розвиток.

Формул: 0; рис.: 1; табл.: 5; бібл.: 15

Hoblyk V. V.

*Doctor of Economics,
Professor of the Department of Management
and Economic Processes Administration
Mukachevo State University, Ukraine;
e-mail: hoblik_v@ukr.net*

Demyan Ya. Yu.

*PhD of Economic Science
Senior lecturer,
Mukachevo State University, Ukraine;
e-mail: yaroslavademyan88@gmail.com*

THE ROLE OF THE GOLD RESERVE IN ENSURING OF SUSTAINABLE ECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE

Abstract. In article the role of gold and foreign exchange reserves of states, in particular gold, in the modern world economy is considered. The small growth rates in Ukraine in previous years and the subsequent global economic crisis indicate that the role of gold in the state is underestimated as currency liquidity, the stabilization of the national currency and inflationary risks. The advantages of gold-mining countries investing in exploration, extraction and processing of gold are determined, because they automatically become the producer of currency, which is recognized by all states without exception. The analysis of the socio-economic situation in Ukraine, the deficit of the current account of the balance of payments is carried out. Considering that gold

can become a protection for the country and investors from the slowdown of economic growth, financial crises, the desire of the states to provide economic stability and their own security, the possibility of obtaining their own industrial gold, which will enable to increase the gold and foreign currency reserve of the state by increasing its share in. The perspectives of restoration and development of the gold mining industry of Ukraine are considered in view of the negative experience of the past. It is determined that Muzhijskoe deposit with neighboring sites is one of the best in Eastern Europe for the organization of extraction of gold, silver, lead and zinc. Prospects for the extraction of own gold and development of the gold mining industry of Ukraine are outlined.

Keywords: monetary gold, gold and foreign exchange reserves, balance of payments, investments, inflation, economic development.

GEL Classification: E42, L72

Formulas: 0; fig.: 1; tabl.: 5; bibl.: 15

Гоблик В. В.

д.э.н., профессор, профессор кафедры менеджмента и управления экономическими процессами Мукачевского государственного университета, Украина; e-mail: hoblik_v@ukr.net

Демьян Я. Ю.

ст. преподаватель кафедры менеджмента и управления экономическими процессами Мукачевского государственного университета, Украина, e-mail: yaroslavademyan88@gmail.com

РОЛЬ ЗОЛОТОГО ЗАПАСА В ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ

Аннотация. В статье рассмотрена роль золотовалютных резервов, в частности золота, как показателя эффективности экономики Украины. Незначительные темпы экономического роста, экономический кризис свидетельствуют о том, что в государстве недооценивается роль золота в качестве валютной ликвидности, стабилизации национальной валюты, преодоление инфляционных рисков. Определены преимущества золотодобывающих стран, ведь они автоматически становятся производителем валюты. Проведен анализ социально-экономической ситуации в Украине, дефицита текущего счета платежного баланса. Золото может стать для страны и инвесторов гарантом экономической стабильности и безопасности. Рассмотрена возможность в получении собственного промышленного золота, намечены перспективы восстановления и развития золотодобывающей промышленности Украины.

Ключевые слова: монетарное золото, золотовалютные резервы, платежный баланс, инвестиции, инфляция, экономическое развитие.

Формул: 0; рис.: 1; табл.: 5; библи.: 15

Актуальность проблемы обумовлена тим, що під час економічної і політичної нестабільності в Україні, необхідності подолання економічного кризису. золото набуває все більшого значення для стабілізації та розвитку економіки. Процеси, що проходять в країнах світу та в Україні: нестабільність економіки, зокрема, зростання боргового кризису та інфляційні ризики, обумовлюють зростання ролі золота як гаранта накопичення капіталу та ліквідного активу центральних банків, що визначає актуальність дослідження проблеми практичного значення золота в сучасних світових і національних економіках.

Аналіз досліджень і постановка завдання. Висвітленню комплексу зазначених питань присвячені праці таких вітчизняних вчених, як Власенко [1]; Гурський та ін.[2]; Демченко [3]; Ковальчук [4]; Козловський [5]; Лупін [6]; Ніколенко та Лупін [7]. Проте, наявні роботи не в достатній мірі враховують необхідність переоцінки ролі золота в сучасних умовах та вирішення проблем формування власної золотовидобувної промисловості в Україні.

Мета і задачі дослідження. Метою дослідження є наукове та практичне обґрунтування ролі золотого запасу в забезпеченні сталого економічного розвитку та перспективи становлення золотовидобувної промисловості України.

Результати досліджень. Починаючи з 1970-х рр. науковці дуже активно обговорювали ідеї про зниження значення золота в ролі світових грошей. Але повноцінної заміни золота в якості реального грошового активу людство так і не віднайшло, адже рівень довіри бізнесу, населення в значній мірі залежить від стабільності економічної і політичної ситуації в кожній конкретній країні.

Ніхто не буде заперечувати, що найкращою валютою є та яка найбільш стабільна. Цікаво, що в Древньому Римі за 50 грам золота можна було купити корову, станом 2008 рік за ті ж 50 грамів золота купували ту ж корову – такі результати дослідження ціни золота, яке провели на замовлення Лондонської біржі [10]. Історично так склалося, що головними валютами світу ставали ті, вартість яких була надійно забезпечена золотом. Тобто, якщо говорити про створення золотовалютних резервів будь якої країни, то фактично заміни покищо золоту не має, адже вони повинні бути високоліквідними, і коли не хватає іноземної валюти можна платити золотими зливками які виконували роль резервної валюти. Золоті запаси в економічно розвинутих країнах в сотні разів перевищує долю золота в резервах України (Таблиця 1) [13].

Таблиця 1

Світові офіційні золоті запаси
Міжнародна фінансова статистика, травень 2017 р.

№ п/п	Країни	Тони	Резерви (у %)
1.	США	8 133,5	75,1%
2.	Німеччина	377,9	69,4%
3.	МВФ	2 814,0	¹⁾
4.	Італія	2 451,8	68,3%
5.	Франція	2 435,9	64,2%
6.	Китай	1842,6	2,4%
7.	Росія	1 680,1	16,9%
8.	Швейцарія	1 040,0	5,8%
9.	Японія	765,2	2,5%
10.	Нідерланди	612,5	64,0%
11.	Індія	557,8	6,1%
12.	ЕСВ	504,8	27,3%
13.	Туреччина	427,8	16,2%
14.	Тайвань	43,6	3,7%
15.	Португалія	382,5	54,8%
16.	Саудівська Аравія	322,9	2,5%
17.	Сполучене Королівство	310,3	8,8%
18.	Ліван	286,8	20,8%
19.	Іспанія	281,6	17,5%
20.	Австрія	280,0	46,3%
...
57	Україна	25,0	6,8%

Можливості країн, які мають золотоносні родовища на цьому виглядають унікальними. Адже золото може виступати і товаром і грошима, практично все золото, яке видобуто із надр землі і за час існування людства, а це по різних оцінках 140–170 тис. тонн, в тому чи іншому виді продовжує бути присутнім на землі. Відомо, що всі інші товари в процесі споживання зникають. Золото не втрачає своїх фізичних властивостей і може бути легко перетворено з метою використання в монетарних цілях. Таким чином, золотодобувні

підприємства будь-якої держави фактично напряму виробляють метал-товар і метал-валюту, золоту немає необхідності міняти свою натуральну форму на грошову.

При наявності родовищ золота країна стає виробником валюти яка визнається будь якою іншою державою, будь-яким господарським суб'єктом незалежно в якому кінці земної кулі вони знаходяться.

Підвищення ціни на золото за останнє десятиріччя робить рентабельним його видобуток при високих затратах на виробництво. Підвищення попиту і, відповідно, ціни на золото підвищує дохідність інвестицій у його видобуток.

В нинішній ситуації Україна в значній мірі залежить від величини валютних резервів і їх збільшення має першочергове значення. Тому не треба забувати, що при зниженні золотовалютних резервів нижче \$ 10 млрд. в нашій економіці не залишиться можливостей для виплат за зовнішнім боргом, гривня перейде у вільне падіння і почнеться тривала депресія, що супроводжується гіперінфляцією, з якою населення дуже добре відчуло в першій половині 90-х років минулого сторіччя. Очевидно, що інфляцію вдалося приборкати, приріст індексу споживчих цін у 2016 році становив 12.4%. Стрімке уповільнення споживчої інфляції (з 43.3% у 2015 році) сприяло у відновлення економічного зростання в Україні, темпи якого за оцінками фахівців Національного банку становили 2.2% за 2016 рік.

Сальдо валютних інтервенцій за підсумками року було додатним та становило 1.6 млрд. дол. США. Разом з отриманням третього траншу від МВФ у рамках програми EFF це дозволило збільшити обсяг міжнародних резервів до 15.5 млрд. дол. США (або 3.4 місяця імпорту майбутнього періоду) на кінець року порівняно з 13.3 млрд. дол. США на кінець 2015 року (Ніколенко та Лупін, 2003). Однак, соціально-економічне становище викликає занепокоєння. Чисельність наявного населення в Україні, за оцінкою, на 1 січня 2017р. становила 42584,5 тис. осіб і упродовж 2016р. зменшилася на 176,0 тис. осіб. Індекс реальної заробітної плати у 2016р. порівняно з 2015р. становив 109,0%. що нижче рівня зростання споживчих цін, а загальна сума заборгованості з виплати заробітної плати на 1 січня 2017р. становила 1791,0 млн. грн.

Основною причиною зростання цін у 2016 році стало підвищення комунальних тарифів. Тарифи на газ, електроенергію, гарячу воду з опаленням зросли на 42%, 60% та 88% відповідно. що привело до заборгованість населення зі сплати за централізоване опалення та гаряче водопостачання 9,4 млрд. грн, за газопостачання – 6,4 млрд. грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 2,4 млрд. грн, за централізоване водопостачання та водовідведення – 1,5 млрд. грн, за вивезення побутових відходів – 0,4 млрд. грн, за електроенергію – 3,3 млрд.грн. У 2016р. експорт товарів становив 36362,8 млн.дол. США, імпорт – 39248,6 млн.дол. Порівняно із 2015р. експорт скоротився на 4,6%, імпорт збільшився на 4,6%. Негативне сальдо становило 2885,8 млн.дол. (у 2015р. позитивне – 610,7 млн. дол.). [9]

Як наслідок дефіцит поточного рахунку платіжного балансу в 2016 році зріс до 3.8 млрд. дол. США (4.1% від ВВП) порівняно з 189 млн. дол. США (0.2% від ВВП) у 2015 році. Темпи падіння експорту становили 4.0% (у 2015 році – 26.9%), водночас темпи зростання імпорту дорівнювали 4.4% (у 2015 році темпи падіння становили 29.2%). [8] В такій ситуації варто проаналізувати ситуацію із золотовалютними резервами країни, які за останній період швидко скорочуються, що є серйозною проблемою для українського уряду (Таблиця 2). [15]

Важливо відмітити, що станом на кінець травня місяця 2017 року офіційні резервні активи становили 17617,9 млн. доларів США, при цьому монетарне золото (включаючи золоті депозити і золото в свопах) – всього лише 1032,69 млн. доларів США (5.86 відсотка від загального обсягу резервів).[15]

Офіційні міжнародні резерви України з 2009 по 2017 роки
(у млн. дол. США)

<i>Станом на</i>	<i>У млн. дол. США</i>	<i>Відхилення</i>	<i>Відхилення у відсотках</i>
на 31.12.2009	26505,0		
на 31.12.2010	34576,0	+8071,0	+30,45%
на 31.12.2011	31794,6	-2781,4	-8,04%
на 31.12.2012	24546,2	-7248,4	-22,80%
на 31.12.2013	20415,7	-4130,5	-16,83%
на 31.12.2014	7533,3	-12882,4	-63,10%
на 31.12.2015	13300,0	+5766,7	+76,55%
на 31.12.2016	15539,3	+2239,3	+16,84%
на 31.05.2017	17617,9	+2078,6	+13,38%

Золото останнім часом все більше стає не стільки товаром, скільки розрахунковою одиницею. Швейцарія, наприклад, розглядає можливість запровадження золотого швейцарського франка. Попереду ініціативи Китаю, Індії, Росії і т.д. І ми все більше спостерігаємо, як гроші відриваються від реальної економіки. Справді, а в чому сьогодні накопичувати золотовалютні резерви? Адже всі валюти стали раптом нестабільними. У золоті? На жаль, золота у наших золотовалютних резервах занадто мало. В принципі структура золотовалютних резервів відповідає сьогоднішнім реаліям, інша справа, що обсяги досить малі для такої країни, як Україна (Таблиця 3). [14]

Таблиця 3

Офіційні міжнародні резерви України на 31 травня 2017р.
(у млн. дол. США)

<i>№ п/п</i>		<i>У млн. дол. США</i>	<i>У відсотках</i>
1.	У іноземній валюті:	13445,15	76,32%
a.	цінні папери	11979,74	68,00%
b.	валюта і депозити	1465,41	8,32%
2.	Резервна позиція в МВФ	0,03	0,00%
3.	СПЗ	3140,09	17,82%
4.	Монетарне золото	1032,62	5,86%
5.	Інші	–	–
Всього резервних активів		17617,89	100,00%

Але, не дивлячись на це, за великим рахунком, золото для держав і людей все більше стає свого роду захистом від різних валютних ризиків, і резервним активом, непередбачених потрясінь.

Які ж перспективи України в отриманні власного промислового золота? Карпати є однією з найбільш досконало вивчених провінцій. Тут розвідано запаси золота в обсязі майже 55 тонн – Мужіївське родовище та родовище Сауляк. За попередніми оцінками фахівців, загальні ресурси Карпатської провінції визначаються: золота – 400 тонн, срібла – 5,5 тис., свинцю – 2,7 млн, цинку – 5,3 млн тонн. [11] В межах єдиного гірничого відводу Мужіївського шахтного поля можна забезпечити приріст запасів до 80–100 тонн золота, 1 тис. тонн срібла та близько 2,5 млн тонн свинцю та цинку.

Родовище Сауляк попередньо розвідане, затверджено запаси за категоріями С1 і С2 обсягом у 10,1 тонни.

Перші гроші були зроблені в 1995 році після прийняття постанови Кабінету Міністрів «Про освоєння Мужіївського родовища золото поліметалевих руд». Мужіївське родовище, освоєнням якого започатковано створення власної золото видобувної та золото переробної галузі – єдине в Україні із затвердженими запасами золота.

Таблиця 4

Базові запаси і перспективні ресурси для організації
будівництва Мужийвського рудника

Найменування родовищ	Показники	Одиниця виміру	Розвідані запаси			Перспективні ресурси			Всього C1+C2+P1
			C1	C2	C1+C2	P1	P2	P1+P2	
<i>Мужийвське родовище</i>	Руда	млн. т	4,44	12,31	16,75	2,35		2,35	19,1
	Золото	т	15,4	19,8	35,2	18,8		18,8	54
	Срібло	т	162,4	452,5	614,9	35,2		35,2	650,1
	Свинець	тис. т	84,4	245,1	329,5				329,5
	Цинк	тис. т	112,3	620,6	732,9				732,9
<i>Берегівське родовище</i>	Руда	млн. т		0,75	0,75	10,8		10,8	11,5
	Золото	т		3,2	3,2	53,4		53,4	56,6
	Срібло	т		6,4	6,4	432,6		432,6	439
	Свинець	тис. т		5,4	5,4	301,7		301,7	307,1
	Цинк	тис. т		14,2	14,2	665,3		665,3	679,7
<i>Всього</i>	Руда	млн. т	4,44	13,06	17,5	13,15		13,6	30,65
	Золото	т	15,4	23	38,4	72,2		72,2	110,6
	Срібло	т	162,4	458,9	621,3	468,9		467,8	1089,1
	Свинець	тис. т	84,4	250,5	334,9	301,7		301,7	636,6
	Цинк	тис. т	112,3	635	747,3	665,3		665,3	1412,6

Джерело: побудовано автором на основі власних напрацювань

Відповідно до доручення Президента України на протязі квітня – вересня 1999 року, без залучення бюджетних коштів, була запроектована, змонтована і пущена в експлуатацію Мужийвська золото–збагачувальна фабрика проектною потужністю 120000 тонн руди на рік. У зв'язку з жорсткими екологічними обмеженнями, висунутими до цього проекту місцевими природоохоронними органами, гравітаційно–флотаційна і ціанідна технології для переробки Мужийвської руди, були відхилені. Залишилась тільки класична гравітаційна технологія (з плавкою сплавів), і вона була втілена найпрогресивнішим вітчизняним та закордонним обладнанням, придбаним в кредит та по фінансовому лізингу.

Однак, навіть таке обладнання дозволяє вилучати у «чорне золото» не більше 50% золота і 10% срібла, що знаходиться у руді. Решта металів накопичується у хвостах концентраційного столу, або ж у технологічних хвостах, з яких вони можуть бути вилучені лише за допомогою флотаційних, сорбційних, лужних чи ціанідних технологій.

Таблиця 5

Результати діяльності ТОВ «Закарпатполіметали»

№ п/п			
1.	Видобуто золотовмісної руди (сухої)	т	317 700
2.	Вміст золота руді	г/т	~ 6,5
3.	Кількість золота видобуто з надр	кг	2060
4.	Вироблено банківського золота (Аи. 99,95–99,99 %)	кг	~ 800

Джерело: розраховано автором

Звуження видобувних потужностей (у порівнянні з оптимальними), спрощення технологічного циклу, відсутність професійного досвіду у золотодобуванні і збагаченні золотовміщуючих руд на фоні вкрай несприятливої кон'юнктури ринків дорогоцінних металів, зокрема, золота і срібла у 2000–2001 роках спричинило збитковість діяльності як рудника, так і фабрики.

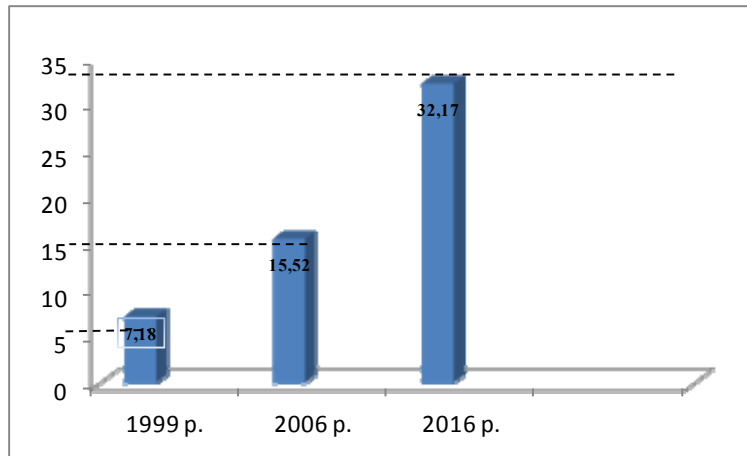

Рис. 1: Вартість золота виробленого ТОВ «Закарпатполіметали» 800 кг в цінах 2016 року: на початок роботи(1999 р.) і на час завершення робіт (2006 р.), складено автором з врахуванням середніх цін в доларах США за 1999 р., 2006 р., 2016р. [15]

Недостатнє фінансування, відсутність інвестицій призвело до певної зупинки підприємства, яке за час існування видобуло і поповнило золотовалютні резерви більш ніж на 800 кг банківського золота. Як видно з рис.1 все золото видобуте за час роботи ТОВ Закарпатполіметали зберігаючись в Державній скарбниці Національного банку України оцінювалось би в цінах 2016 року в 821 млрд. гривень.

Висновки. Перспективи відновлення роботи Мужіївського комплексу щільно пов'язані з геологічною розвідкою Берегівського та Квасівського рудних районів, а також відпрацюванням родовища «Сауляк» Рахівського району. Перспективи видобутку власного золота і розвитку золотодобувної промисловості пов'язані з наступним:

1. Підвищити зацікавленість державних структур в накопиченні золотих резервів і дорогоцінних металів.
2. Залучити стратегічних іноземних інвесторів у проекти розвідки і промислового освоєння золоторудних родовищ.
3. Лібералізувати законодавство про виробництво і обіг дорогоцінних металів та про умови ліцензування розвідки та промислової експлуатації родовищ.

Завершуючи статтю, хочеться підкреслити, що накопичення валютного резерву в золоті може стати тим фактором, який максимально сприятиме залученню іноземних інвестицій, а також надійним гарантом від катастрофічних наслідків економічних криз і різних соціальних потрясінь.

Література

1. Власенко, Є. Ю. Золотовалютні резерви як основа стабільності грошової одиниці України [Текст] / Є. Ю. Власенко // Науковий вісник РУЕТ: Economic Sciences. – 2011. – Т. 2, № 6 (51). – С. 267–270.
2. Геолого-генетична типізація золоторудних родовищ України [Текст] / О. Б. Бобров та ін. – К. : УкрДГРІ, 2004. – 368 с.
3. Демченко, М. Ю. Глобальні золотовалютні резерви: сучасний стан та прогноз [Текст] / М. Ю. Демченко // Науковий вісник ЧДДЕУ. Серія 1, Економіка. – 2013. – № 3 (19). – С. 108–116.
4. Ковальчук, А. Т. Валютні резерви: проблеми формування, розміщення та використання [Текст] / А. Т. Ковальчук, А. В. Матіос // Економічний часопис–XXI. – 2009. – № 11–12. – С. 13–16.
5. Козловський, Р. Світові тенденції акумуляції та використання міжнародних золотовалютних резервів [Текст] / Р. Козловський // Галицький економічний вісник. – 2010. – № 2 (27). – С. 11–17.
6. Лупін, О. Б. Нові фінансові інструменти в управлінні золотовалютними резервами НБУ [Текст] / О. Б. Лупін // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – 2004. – Вип. 9. – С. 24–30.
7. Ніколенко, О. Реформування системи управління золотовалютними резервами Національного банку України [Текст] / О. Ніколенко, О. Лупін // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – 2003. – Вип. 7. – С. 26–31.
8. Звіт Правління Національного банку України щодо проведення грошово-кредитної політики у 2016 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=44753289>.
9. Соціально-економічне становище України за січень 2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/soc_ek/2017/publ_01_2017_u.html
10. Гірництво й підземні споруди в Україні та Польщі (нариси з історії) [Текст] / Г. Гайко [та ін.] ; Донецьке відділення Наукового товариства ім. Шевченка, Редакція гірничої енциклопедії. – Донецьк : УКЦентр [та ін.], 2009. – 296 с.

11. Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2010 року [Електронний ресурс] : закон України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3458-15>.
12. Цены на золото (лондонский фиксинг) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://index.minfin.com.ua/exch/?50>.
13. Gold price [Electronic resource]. – Available at: <http://www.gold.org/data/gold-price>.
14. Золотовалютные резервы Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://index.minfin.com.ua/index/assets/>.
15. Международный валютный фонд [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.imf.org/external/russian/>.

Стаття надійшла до редакції 25.07.2017

© Гоблик В. В., Дем'ян Я.Ю.

References

1. Vlasenco, E. Yu. (2011). Zolotovaliutni rezervy yak osnova stabilnosti hroshovoi odynytsi Ukrainy. *Naukovyi visnyk PUET: Economic Sciences*, 2(6(51)), 267–270.
2. Bobrov, O. B., Sivoronov, A. O., & Hurskyi, D. S. (2004). *Heoloho–henetychna typizatsiia zolotorudnykh rodovyshch Ukrainy*. Kyiv: UkrDHRI.
3. Demchenko, M. Yu. (2013). Hlobalni zolotovaliutni rezervy: suchasnyi stan ta prohnoz. *Naukovyi visnyk ChDIEU. Seriya 1, Ekonomika*, 3(19), 108–116.
4. Kovalchuk, A. T., & Matios, A. V. (2009). Valiutni rezervy: problemy formuvannya, rozmishchennia ta vykorystannia. *Ekonomichnyi chasopys–XXI, 11–12*, 13–16.
5. Kozlovskiy, R. (2010). Svitovi tendentsii akumulatsii ta vykorystannia mizhnarodnykh zolotovaliutnykh rezerviv. *Galytskyi ekonomichnyi visnyk*, 2(27), 11–17.
6. Lupin, O. B. (2004). Novi finansovi instrumenty v upravlinni zolotovaliutnykh rezervamy. *Problemy i perspektivy rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy*, 9, 24–30.
7. Nikolenko, O., & Lupin, O. (2003). Reformuvannya systemy upravlinnia zolotovaliutnykh rezervamy Natsionalnoho banku Ukrainy. *Problemy i perspektivy rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy*, 7, 26–31.
8. *Zvit Pravlinnia Natsionalnoho banku Ukrainy shchodo provedennia hroshovo–kredytnoi polityky u 2016 rotsi*. Available at: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=44753289>
9. *Sotsialno–ekonomichne stanovyshche Ukrainy za sichen 2017 roku*. Available at: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/soc_ek/2017/publ_01_2017_u.html
10. Haiko, H., Biletskyi, V., Mikos, T., & Khmura, Ya. (2009). *Hirnystvo i pidzemni sporudy v Ukraini ta Polshchi (narysy z istorii)*. Donetsk: UKTSentr.
11. Закон України. *Pro zatverdzhennia Zahalnodержavnoi prohramy rozvytku mineralno–sировинnoi bazy Ukrainy na period do 2010 r.* Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3458-15>
12. *Tseny na zoloto (londonskiy fiksing)*. Available at: <http://index.minfin.com.ua/exch/?50>
13. *Gold price*. Available at: <http://www.gold.org/data/gold-price>
14. *Zolotovaliutnye rezervy Ukrainy*. Available at: <http://index.minfin.com.ua/index/assets/>
15. *Mezhdunarodnyi valiutnyi fond*. Available at: <http://www.imf.org/external/russian/>

Received 25.07.2017

© Hoblyk V. V., Demyan Ya. Yu.